

USTAVNI SUD
BOSNE I HERCEGOVINE

УСТАВНИ СУД
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

CONSTITUTIONAL COURT
OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Sarajevo, 2024.

**USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE
УСТАВНИ СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
CONSTITUTIONAL COURT OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

Izdavač/Publisher:

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE
CONSTITUTIONAL COURT OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 6/III

Za izdavača/For publisher:

SEADA PALAVRIĆ

Urednik/Editor:

MIRSAD ĆEMAN

Uređivački odbor/Editorial Board:

MIRSAD ĆEMAN
MARIN VUKOJA
ERMINA DUMANJIĆ
AZEM KRAJINIĆ
ELVIS LJAJIĆ
AMELA HARBA-BAŠOVIĆ

Prijevod, lektura i korektura/

Translation, Editing and Proofreading:

JEZIČKI ODJEL USTAVNOG SUDA BiH
LANGUAGE SERVICES DEPARTMENT OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF BiH

Prijelom i dizajn/Layout and Design:

IT ODJEL USTAVNOG SUDA BiH
IT DEPARTMENT OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF BiH

Štampa/Printed by:

BLICDRUK, Sarajevo

Tiraž/Print run:

100

Ustavni sud će podržavati ovaj Ustav.
Odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.
(Član VI st. 3. i 5. Ustava Bosne i Hercegovine)

Уставни суд ће штитити овај Устав.
Одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.
(Члан VI ст. 3 и 5 Устава Босне и Херцеговине)

The Constitutional Court shall uphold this Constitution.
Decisions of the Constitutional Court shall be final and binding.
(Article VI(3) and (5) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina)

Sjedište Ustavnog suda Bosne i Hercegovine je u zgradi Predsjedništva BiH u Ulici reisa Džemaludina Čauševića 6/III, Sarajevo

Сједиште Уставног суда Босне и Херцеговине је у згради Предсједништва БиХ у Улици реиса Џемалудина Чаушевића 6/III, Сарајево

The seat of the Constitutional Court is situated in the building of the Presidency of BiH, 6/III Reisa Džemaludina Čauševića, Sarajevo

Tel: +387 33 251 226
Fax: +387 33 561 134
e-mail: info@ustavisud.ba
www.ustavisud.ba

UVOD

Seada Palavrić
Predsjednica
Ustavnog suda
Bosne i Hercegovine

INTRODUCTION

Seada Palavrić
President
Constitutional Court of
Bosnia and Herzegovina

Posljednji „Info“ Ustavnog suda Bosne i Hercegovine izdat je 2021. godine i tom prilikom se tadašnji predsjednik s razlogom pohvalio da Ustavni sud nema neriješenih predmeta starijih od dvije godine.

Danas, 2024. godine, kada Ustavni sud Bosne i Hercegovine obilježava 60. godišnjicu svog rada i postojanja u kontinuitetu, ja, nažalost, nemam privilegiju da govorim u svečarskom tonu.

Ustavni sud nikad nije bio u ovako teškom položaju. Naime, 2022. godine, nakon što su sudije koje su navršile 70 godina života otišle u zasluženu penziju, nadležne entitetske vlasti počele su s opstrukcijom izbora nedostajućih sudija.

Predstavničkom domu Parlamenta FBiH bio je potreban period od augusta 2022. pa do kraja maja 2024. godine da izabere jednog nedostajućeg sudiju, dok Narodna skupština RS, počevši od novembra 2022. godine pa do danas, nije izabrala nedostajućeg sudiju. Umjesto toga, otežala je rad i preostalom sudiji kojeg je ona izabrala do te mjere da je podnio zahtjev za razrješenje i otišao u prijevremenu penziju. Iako je prvi put o mom isteku mandata obaviješten 19. januara 2024. godine, Predstavnički dom Parlamenta FBiH ni do danas nije izabrao mog nasljednika.

Naime, imajući u vidu dotadašnje iskustvo i neupitnu izvjesnost da ni moj nasljednik neće biti izabran do isteka mog mandata, Ustavni sud je bio prinuđen zatražiti pomoć od Venecijanske

The last Info of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina was issued in 2021 and on that occasion the then president rightfully boasted of the fact that the Constitutional Court has no pending cases older than two years.

Today, in 2024, when the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina is marking the 60th anniversary of its continuous work and existence, I regret to say that I do not have the privilege to use the festive tone.

The Constitutional Court has never been in a more difficult position. Namely, in 2022 the relevant Entity authorities have begun obstructing the election of judges to replace the judges who, after reaching the age of 70, went into well-deserved retirement.

The House of Representatives of the Parliament of FBiH needed the period from August 2022 to the end of May 2024 to elect a judge and thus fill in the vacant position, whereas the RS National Assembly has failed to elect a judge and thus fill in the vacant position since November 2022. Instead, the RS National Assembly even made the work of the remaining judge whom it had elected difficult to the extent that he filed a request to be relieved of his duty and he went into early retirement. Although the House of Representatives of the FBiH Parliament informed for the first time on 19 January 2024 about the end of my term of office, my successor has not been elected to this day.

komisije kako bi osigurao funkcionalnost Ustavnog suda i onemogućio njegovu potpunu blokadu u radu.

Analizirajući praksu država u situacijama kada nadležno tijelo blagovremeno ne izabere sudiju koji dolazi na mjesto onog kojem istječe mandat i govoreći o situaciji u Bosni i Hercegovini, Venecijanska komisija je, između ostalog, istakla: „Kao takva, Pravila Ustavnog suda u Bosni i Hercegovini su specifične ustavne prirode i zauzimaju visoko mjesto u hijerarhiji pravnih normi. [...] I dok je očigledno da Pravila nisu organski zakon u formalnom smislu, mogu se smatrati organskim propisom koji ispunjava ulogu *sui generis* zakona. U skladu s prijašnjim mišljenjima Venecijanske komisije da zakon o Ustavnom sudu može (i u nekim slučajevima treba) da produži mandat ustavnog sudije dok njegov nasljednik ne stupi na dužnost, Venecijanska komisija zauzima stav da u slučaju Bosne i Hercegovine, u nedostatku drugih relevantnih zakona, ovo pitanje se može, izuzetno, urediti Pravilima Suda. [...] U ovom kontekstu, Venecijanska komisija također smatra da se Ustavom predviđa da sudije služe do navršanih 70 godina života te se očekuje da Sud nastavi da radi tako što će se ove sudije odmah zamijeniti novim sudijama. U situaciji kao što je trenutna, gdje je osnovno funkcioniranje ključnog ustavnog tijela dovedeno u pitanje, može se postaviti pitanje koji od ova dva principa ima veći značaj. Prestrogo tumačenje klauzule 'sudije [...] služe do navršanih 70 godina života' dovelo bi do čudnog zaključka da bi ustavotvorci preferirali potpunu paralizu ključnog ustavnog organa u odnosu na privremeno produženje mandata legitimno imenovanih sudija. S obzirom na to da ovo produženje u bilo kojem trenutku mogu skratiti zakonodavna tijela samih entiteta na jednostavan način tako što će izabrati nove sudije, kao što im to i jest ustavna obaveza, Venecijanska komisija smatra da doslovno tumačenje mora dati prednost fundamentalnom ustavnom principu funkcionalnog Ustavnog suda, štiteći osnovno pravo na pristup sudu. [...] U zaključku, s obzirom na fundamentalni ustavni princip funkcionalnog Ustavnog suda, Venecijanska komisija utvrđuje da dopuštanje sudijama da nastave obavljati svoju funkciju i poslije navršanih 70 godina života, sve dok se ne imenuje nasljednik, ne bi bilo suprotno članu VI(1.c) Ustava Bosne i Hercegovine, a u slučaju da zaista dođe do produženja mandata aktualnih sudija, rad Ustavnog suda bi i dalje bio u skladu s Ustavom, te bi, samim tim, bio legitiman. S obzirom na status Pravila Ustavnog suda u hijerarhiji normi, takva mogućnost može i trebala bi da bude predviđena u Pravilima.“

Nakon ovakvog mišljenja Venecijanske komisije Ustavni sud je u maju 2024. godine izmijenio svoja pravila tako što je propisao: „Izuzetno, ukoliko nadležni organ ne izabere sudiju do dana prestanka mandata sudije zbog starosne dobi, taj sudija će nastaviti vršiti sudijsku dužnost sve dok nadležni organ ne izabere novog sudiju i dok novoizabrani sudija ne preuzme dužnost.“

Given the previous experience and unquestionable certainty that my successor would not be elected by the time my term of office would expire, the Constitutional Court was forced to seek assistance from the Venice Commission in order to ensure the functionality of the Constitutional Court and prevent a full-scale blockade of its work.

Having analysed the practice of countries in situations where a relevant body fails in due time to elect a judge to replace the one whose term of office is about to expire, and referring to the situation in Bosnia and Herzegovina, the Venice Commission, among other things, noted: “As such, the Rules of the Constitutional Court in Bosnia and Herzegovina are of a specific constitutional nature, occupying a high place in the hierarchy of legal norms... While it is obvious that the Rules are not an organic law in the formal sense, they can be regarded as an organic regulation fulfilling the role of a *sui generis* law. In line with earlier Venice Commission Opinions, that a law on the Constitutional Court can (and in some cases, should) extend the term of office of a constitutional judge until a successor takes up office, the Venice Commission takes the view that in the case of Bosnia and Herzegovina, in the absence of other pertinent legislation, this can exceptionally be regulated by the Rules of the Court.... In this context, the Venice Commission also considers that the Constitution provides that judges serve until the age of 70 *and* expects the Court to continue functioning by having these judges immediately replaced by new judges. In a situation like the present one, where the basic functioning of a crucial constitutional body is at stake, the question can be raised which of these two principles is of greater importance. Too strict an interpretation of the clause “*judges (...) shall serve until age 70*” would lead to the strange conclusion that the drafters of the Constitution would prefer a complete paralysis of an essential constitutional organ to temporary prolongation of the term in office of legitimately appointed judges. Given that this prolongation can at any point be cut short by the legislatures of the Entities themselves, simply by selecting new judges, as they are constitutionally obliged, the Venice Commission considers that a literal interpretation must yield to the overarching constitutional principle of a functioning Constitutional Court, safeguarding the fundamental right of access to a court ... In conclusion, considering the overarching constitutional principle of a functioning Constitutional Court, the Venice Commission finds that allowing acting judges to continue their mandate beyond the age of 70 until a successor is appointed would not run counter to Article VI(1)(c) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and that, in case the term of the current judges is indeed extended, the work of the Constitutional Court would continue to be in accordance with the Constitution and therefore legitimate. Given the status of the Rules of the Constitutional Court in the hierarchy of norms, such a possibility can be and would need to be stipulated in the Rules.”

Zahvaljujući ovoj dopuni Pravila, a posebno činjenici da su međunarodne sudije prihvatile da učestvuju u rješavanju svih predmeta kako bi se omogućio potrebnii kvorum, počevši od novembra 2022. godine Ustavni sud funkcionira uz izuzetne napore međunarodnih sudija.

Pri tome, Ustavni sud je u mogućnosti riješiti nešto više od jedne trećine pristiglih predmeta tako da ima više od 10.000 neriješenih predmeta, pri čemu je starost neriješenih predmeta sada već više od tri godine!

Stoga, i ja danas, u svojoj 71. godini, vršim svoju dužnost sudije Ustavnog suda i pišem ovaj uvod.

In the light of the Opinion of the Venice Commission, the Constitutional Court amended its Rules in May 2024 as follows: Exceptionally, if the relevant authority does not elect a new judge by the date of termination of office of a judge by reason of age, the judge in question shall continue performing his/her duties until the relevant authority elects a new judge and until the newly-elected judge assumes office.

As a result of this amendment to the Rules, and taking into particular consideration the fact that the international judges agreed to take part in deciding on all cases in order to have a quorum, since November 2022 the Constitutional Court has been functioning owing to exceptional efforts of the international judges.

In this connection, it should be noted that the Constitutional Court is able to decide slightly more than one third of received cases. Furthermore, there is a backlog of 10.000 cases and some of them have been pending for more than three years now!

Consequently, I, at the age of 71, continue to perform the duties of a judge of the Constitutional Court and right now I am writing this Introduction to the Info of the Constitutional Court of BiH.

Kabinet predsjednika Suda

*Office of the President of the
Constitutional Court*

SASTAV

COMPOSITION

SEADA PALAVRIĆ
Predsjednica/President

VALERIJA GALIĆ
Potpredsjednica/Vice-President

ANGELIKA NUŠBERGER
Potpredsjednica/Vice-President

MIRSAD ĆEMAN
Sudija/Judge

HELEN KELLER
Sutkinja/Judge

LEDI BIANKU
Sudija/Judge

MARIN VUKOJA
Sudija/Judge

Ustavni sud Bosne i Hercegovine sastoji se od devet članova.

a) Četiri člana bira Predstavnički dom Federacije, a dva člana Skupština Republike Srpske. Preostala tri člana bira predsjednik Evropskog suda za ljudska prava nakon konsultacije sa Predsjedništvom.

b) Sudije će biti istaknuti pravnici visokog moralnog ugleda. Svako ko udovoljava takvoj kvalifikaciji i ima pravo glasa može biti imenovan za sudiju Ustavnog suda. Sudije koje bira predsjednik Evropskog suda za ljudska prava ne mogu biti državljani Bosne i Hercegovine ili bilo koje susjedne države.

c) Mandat sudija imenovanih u prvom sazivu biće pet godina, izuzev ako podnesu ostavku ili budu s razlogom razriješeni na osnovu konsenzusa ostalih sudija. Sudije koje su imenovane u prvom sazivu ne mogu biti reimenovane. Sudije koje će biti imenovane nakon prvog saziva služiće do navršanih 70 godina života, izuzev ako podnesu ostavku ili budu s razlogom razriješeni na osnovu konsenzusa ostalih sudija.

d) Za imenovanja koja se budu vršila nakon isteka perioda od pet godina od prvih imenovanja Parlamentarna skupština može zakonom predvidjeti drugačiji način izbora troje sudija koje bira predsjednik Evropskog suda za ljudska prava.

*(Član VI/1. Ustava
Bosne i Hercegovine)*

Sudija djeluje u Ustavnom sudu u ličnom svojstvu.

*(Član 80. stav 3. Pravila
Ustavnog suda¹)*

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina shall have nine members.

a) Four members shall be selected by the House of Representatives of the Federation, and two members by the Assembly of the Republika Srpska. The remaining three members shall be selected by the President of the European Court of Human Rights after consultation with the Presidency.

b) Judges shall be distinguished jurists of a high moral standing. Any eligible voter so qualified may serve as a judge of the Constitutional Court. The judges selected by the President of the European Court of Human Rights shall not be citizens of Bosnia and Herzegovina or of any neighboring state.

c) The term of judges initially appointed shall be five years, unless they resign or are removed for cause by consensus of the other judges. Judges initially appointed shall not be eligible for reappointment. Judges subsequently appointed shall serve until age 70, unless they resign or are removed for cause by consensus of the other judges.

d) For appointments made more than five years after the initial appointment of judges, the Parliamentary Assembly may provide by law for a different method of selection of the three judges selected by the President of the European Court of Human Rights.

*(Article VI(1) of the Constitution of
Bosnia and Herzegovina)*

Each judge shall act in the Constitutional Court in in their personal capacity.

*(Article 80(3) of the Rules of the
Constitutional Court¹)*

---

¹ Prečišćeni tekst, „Službeni glasnik BiH“ broj 94/14

---

¹ Consolidated text *Official Gazette of BiH*, 94/14

*Sutkinje i suci Ustavnog suda
Judges of the Constitutional Court*

Prije preuzimanja dužnosti svaki izabrani sudac na prvome zasjedanju Ustavnoga suda u plenarnoj sjednici kojoj je taj sudac nazočan ili, u slučaju potrebe, pred predsjednikom Ustavnoga suda daje i potpisuje sljedeću svečanu izjavu:

Svečano izjavljujem da ću se u obnašanju dužnosti suca Ustavnoga suda Bosne i Hercegovine pridržavati Ustava i zakonā Bosne i Hercegovine, da ću dužnost suca obnašati savjesno i nepristrano.

(Članak 82. Pravila Ustavnoga suda)

Before taking up office, each elected judge shall, at the first sitting of the plenary Court at which the judge is present or, in case of need, before the President of the Constitutional Court, take the following oath or make the following solemn declaration:

I solemnly declare that in exercising my functions as a judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, I will uphold the Constitution and laws of Bosnia and Herzegovina and that I will exercise my functions as a judge conscientiously and impartially.

(Article 82 of the Rules of the Constitutional Court)

*Суткиње, судије, генерални секретар и регистар Уставног суда у сали за вијећање
Judges, Secretary General and Registrar of the Constitutional Court in the Deliberation Room*

Предсједник Уставног суда се бира на пленарној сједници тајним гласањем ротацијом судија које су изабрали законодавни органи ентитета из члана VI/1.а) Устава БиХ с тим да у два узастопна мандата предсједник Уставног суда не може да буде из реда конститутивног народа или Осталих из ког је био претходни, нити предсједник прије њега.

(...)

Предсједник Уставног суда представља Уставни суд, организује, руководи, заказује и предсједава сједницама и јавним расправама, потписује одлуке Уставног суда, стара се о остваривању сарадње с другим институцијама, доноси појединачне акте и врши друге дужности предвиђене овим правилима и другим актима Уставног суда.

(Чл. 83 став 1 и 85 Правила Уставног суда)

The Constitutional Court shall elect its President at the session of plenary Court by secret ballot by a rotation of the judges selected by the legislative authorities of the Entities under Article VI(1)(a) of the Constitution of BiH; the President of the Constitutional Court may not be from among the constituent peoples or Others that the former and the second former President were selected from, in two consecutive terms.

(...)

The President of the Constitutional Court shall represent the Constitutional Court, organize, direct, convene and chair the sessions and public hearings, sign the decisions of the Constitutional Court, be responsible for cooperation with other institutions, issue individual acts and carry out other duties as specified in these Rules and other acts of the Constitutional Court.

(Articles 83(1) and 85 of the Rules of the Constitutional Court)

SEADA PALAVRIĆ
Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

SEADA PALAVRIĆ
President
Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

Rođena je 1954. godine u Tuzli. Pravni fakultet završila je na Univerzitetu u Sarajevu 1984. godine uz rad, a pravosudni ispit položila je 1995. godine. Prije i nakon završetka studija radila je u Termoelektrani „Tuzla“, a od 1993. do 1994. godine obavljala je dužnost okružne inspektorice rada i sekretarke Skupštine okruga Tuzla. Bila je predsjednica tima koji je osnovao Tuzlansko-podrinjski kanton kao prvi kanton u FBiH. Od 1994. do 2002. godine bila je sekretarka Skupštine Tuzlansko-podrinjskog kantona, zatim, kantonalna pravobraniteljica Tuzlansko-podrinjskog kantona. Obavljala je dužnost pomoćnice federalnog ministra pravde i dužnost sekretarke Ureda Vlade FBiH za saradnju i zastupanje pred Domom za ljudska prava za BiH i Ombudsmanom za BiH. Od 1996. do 2002. godine bila je zastupnica u Zastupničkom domu Parlamenta FBiH. Od 2002. do 2005. godine bila je zastupnica u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u kojem je bila članica Parlamentarne delegacije OSCE-a, Komisije za vanjske poslove, te Komisije za odbrambeno-sigurnosnu politiku u okviru koje je aktivno učestvovala u reformi odbrane BiH. Bila je članica tima Federacije BiH za provođenje Odluke visokog predstavnika za BiH o arbitraži za Dobrinju. Objavila je više stručnih radova. Učestvovala je na velikom broju konferencija u zemlji i inostranstvu o temi ljudskih prava i osnovnih sloboda, odnosno o nadležnostima i odlukama Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

Za sutkinju Ustavnog suda BiH izabrana je u decembru 2005. godine. Dužnost predsjednice Suda obavljala je od 2008. do 2009. godine i u tom svojstvu je potpisala Memorandum o razumijevanju i saradnji s Ustavnim sudom Republike Turske. Godine 2009. stupila je na dužnost potpredsjednice Ustavnog suda Bosne i Hercegovine koju je obavljala u dva mandata do 2015. godine. U maju 2024. godine ponovo je izabrana za predsjednicu Ustavnog suda.

Born in Tuzla in 1954. She graduated from the Faculty of Law, University of Sarajevo in 1984, while employed, and passed the bar exam in 1995. Prior to and upon completion of her studies, she was employed in the *Tuzla* Thermoelectric Power Plant. From 1993 to 1994, she held the offices of a District Labour Inspector and a Secretary of the Tuzla District Assembly. She was the President of the team that established the Tuzla-Podrinje Canton as the first canton in FBiH. From 1994 to 2002, she was the Secretary of the Tuzla-Podrinje Canton Assembly and, subsequently, held the position of the Cantonal Public Attorney of the Tuzla-Podrinje Canton. She also held the office of the Assistant Minister of Justice of FBiH and the Secretary of FBiH Government's Office for Cooperation with and Representation before the Human Rights Chamber for BiH and the Office of the Ombudsperson for BiH. From 1996 to 2002, she was a representative in the House of Representatives of the FBiH Parliament. From 2002 to 2005, she was a representative in the House of Representatives of the BiH Parliamentary Assembly, where she discharged the duties of a member of the Parliamentary Delegation to OSCE, Committee on Foreign Affairs and Committee for Defence and Security Policy thereby taking an active part in the BiH defence reform. She was a member of the FBiH Team involved in the Arbitration Award for Dobrinja in accordance with the Decision of the High Representative for BiH. She published a number of professional papers. She attended a number of conferences, both in the country and abroad, dealing with the topics of human rights and fundamental freedoms, namely the jurisdiction and decisions of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina.

She was elected as a judge of the Constitutional Court of BiH in December 2005. She held the office of President of the Court from 2008 to 2009 and in that capacity signed the Memorandum of Understanding and Cooperation with the Constitutional Court of the Republic of Turkey. In 2009, she took the office of Vice-President of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina serving two terms until 2015. In May 2024, she was re-elected as President of the Constitutional Court.

VALERIJA GALIĆ

Dopredsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

VALERIJA GALIĆ

Vice-President
Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

Rođena je 1956. godine u Splitu (Republika Hrvatska). Diplomirala je na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Godine 1981. zaposlila se kao pripravnica u Sekretarijatu za zakonodavstvo tadašnjeg Izvršnog vijeća Skupštine SRBiH, odakle je upućena na sudačku praksu u Općinski sud I u Sarajevu. Nakon položenog pravosudnog ispita nastavila je raditi u Sekretarijatu za zakonodavstvo kao stručna suradnica, potom kao savjetnica i pomoćnica sekretara za zakonodavstvo Izvršnog vijeća Vlade R/FBiH do 1996. godine, odnosno do imenovanja na dužnost predstojnice Ureda za zakonodavstvo Vlade FBiH. Sudjelovala je kao članica u više radnih povjerenstava za izradu i donošenje sustavnih zakona iz raznih oblasti.

Kao predstavnica BiH iz FBiH i članica Povjerenstva za harmonizaciju pravnog sustava s europskom legislativom sudjelovala je u nekoliko međunarodnih programa koji su realizirani u Sjedinjenim Američkim Državama i Francuskoj (Strasbourg). Koautorica je i recenzentica nekoliko stručnih publikacija. Bila je članica Povjerenstva za polaganje stručnog ispita za djelatnike uprave u FBiH, ispitivačica za predmete Osnove ustavnog uređenja i Osnove uprave u FBiH, kao i članica Povjerenstva za polaganje pravosudnog ispita na razini FBiH – ispitivačica za predmet Upravno i radno pravo. Članica je povjerenstava za polaganje pravosudnog ispita na razini BiH – ispitivačica za predmet Upravno i radno pravo. Kao predavačica sudjelovala je na više domaćih i međunarodnih skupova iz oblasti ustavnog sudstva i zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Za sutkinju Ustavnog suda Bosne i Hercegovine izabrana je u svibnju 2002. godine, a na dužnost je stupila u svibnju 2003. godine nakon konstituirajuće sjednice novog saziva Ustavnog suda Bosne i Hercegovine. Od 2006. do 2012. godine obnašala je dužnost dopredsjednice Ustavnog suda BiH u dva uzastopna mandata. Dužnost predsjednice obnašala je također u dva mandata, i to od 2012. do 2015. godine i od 2022. do 2024. godine. U svibnju 2024. godine ponovno je izabrana za dopredsjednicu.

Born in 1956 in Split (Republic of Croatia). She graduated from the Faculty of Law at the University of Sarajevo. In 1981, she was employed in the Secretariat for Legislation of the then Executive Council of the SRBiH Assembly as an intern. She was then referred to the Municipal Court I in Sarajevo for training as a judge. Having passed the bar exam, she continued working first as a law clerk, then advisor and assistant secretary for legislation within the Executive Council of the R/FBiH Government until 1996. In 1996, she was appointed Secretary to the Office for Legislation of the FBiH Government. She was a member of a number of working commissions tasked with drafting systemic laws in various fields. As a representative of BiH from FBiH and a member of the Commission for Harmonization of the Legal System with the European Legislation, she participated in several international programs held in USA and France (Strasbourg). She is a co-author and reviewer of several professional publications. She was a member of the Committee for Professional Qualifications Exam for the Administration Employees of the FBiH, examiner in the subjects of Fundamentals of the Constitutional System and Fundamentals of Administration in the FBiH. She was also a member of the Committee of Bar Examiners at the level of FBiH – the examiner in the subject of Administrative and Labour Law. She is a member of the committees of Bar Examiners at the level of BiH – the examiner in the subject of Administrative and Labour Law. As a lecturer, she participated in several national and international conferences on constitutional judiciary and the protection of human rights and fundamental freedoms.

In 2002, she was appointed to the office of Judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina. In May 2003, she took the office following the constituting session of the new composition of judges of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina. From 2006 to 2012, she served as Vice President of the Constitutional Court of BiH for two consecutive terms. She also served as President for two terms, from 2012 to 2015 and from 2022 to 2024. In May 2024, she was re-elected as Vice President.

ANGELIKA NUßBERGER

Vice-President

Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

ANGELIKA NUßBERGER

Potpredsjednica

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Born in Munich (Germany) in 1963. She completed the studies in Slavic languages and literature (1987) and studies in law (1989) at the University of Munich. She studied comparative law at Strasbourg University (France) and the University of Coimbra (Portugal). She completed her PhD studies at the University of Würzburg in 1993. She was a Visiting Researcher at Harvard University (1994 to 1995), a Research Fellow at the Max-Planck-Institute for Foreign and International Social Law in Munich (1993 to 2001) and a Legal Adviser at the Council of Europe. She was also holding a position of a Member of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations of the International Labour Organisation (2003 to 2010) and Substitute Member of the Venice Commission (2006 to 2010) and Member of the Pontifical Academy for Social Sciences (2008 to 2010). In 2009, she was Member of the Independent International Fact-Finding Mission on the Conflict in Georgia (IIFFMCG). In 2011, she was elected Judge on behalf of Germany for the European Court of Human Rights. In 2012, she was appointed to the position of the Vice-President of Section V and in 2015, the President of the same Section. She was elected to a position of the Vice-President of the European Court in 2017. As of 2002, she is Full Professor of Law at the University of Cologne where she held a position of the Vice-Rector of the University in 2010. The title of Doctor honoris causa was conferred to her by the State University of Tbilisi (2010), the Academy of Advocacy of Ukraine (2018) and the University of Sibiu, Romania (2019). She was awarded the Schader Prize (2015), the Arthur-Burkhardt Prize (2019), a Honorary Certificate of Japan (2019), the *Officier de la Legion d'honneur* (2019), the Max-Friedländer Prize (2020/2021), and the Romano-Guardini Prize (2024). She is a member of the Academia Europaea, the North Rhine-Westphalian Academy of Sciences, Humanities and the Arts, the German member of the Venice Commission, associate Member of the Institute of International Law, executive committee member of the International Association of Constitutional Law, associate member of the International Academy of Comparative Law and member of the Association of German Constitutional Law Professors and member of the Board of the German Lawyers' Association.

She took the office of international judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina in June 2020. Ms. Nußberger was elected Vice-President from amongst the international judges in May 2024.

Rođena je 1963. godine u Minhenu (Njemačka). Na Univerzitetu u Minhenu završila je studij slavenskih jezika i književnosti (1987) i studij prava (1989). Komparativno pravo studirala je na Univerzitetu u Strasbourgu (Francuska) i Univerzitetu u Coimbri (Portugal). Doktorske studije završila je na Univerzitetu u Würzburgu 1993. godine. Bila je gostujući istraživač na Harvardu (1994–1995), naučna saradnica na Institutu „Max-Planck“ za strano i međunarodno socijalno pravo u Minhenu (1993–2001) i pravna savjetnica u Vijeću Evrope. Također je bila članica Komiteta eksperata za primjenu konvencija i preporuka Međunarodne organizacije rada (2003–2010), zamjenica člana Venecijanske komisije (2006–2010) te članica Pontifikalne akademije društvenih nauka (2008–2010). Tokom 2009. godine bila je članica Misije za utvrđivanje činjenica o sukobu u Gruziji (IIFFMCG). Za sutkinju Evropskog suda za ljudska prava izabrana je 2011. godine, za potpredsjednicu Odjeljenja V imenovana je 2012, a za predsjednicu tog odjeljenja 2015. godine. Za potpredsjednicu Evropskog suda izabrana je 2017. godine. Od 2002. godine je redovna profesorica prava na Univerzitetu u Kelnu, gdje je 2010. godine obavljala i dužnost zamjenice rektora Univerziteta. Počasni doktorat dodijelili su joj Državni univerzitet u Tbilisiju (2010), Akademija za advokaturu Ukrajine (2018), te Univerzitet u Sibiu, Rumunija (2019). Dobitnica je nagrada „Schader“ (2015) i „Arthur-Burkhardt“ (2019), Počasnog certifikata Japana (2019), te Ordena časnik Legije časti (2019), nagrade „Max-Friedländer“ (2020/2021) i nagrade „Romano-Guardini“ (2024). Članica je *Academia Europaea*, Akademije nauka, humanističkih nauka i umjetnosti Sjeverne Rajne-Vestfalije, članica Venecijanske komisije, pridružena članica Instituta za međunarodno pravo, članica Izvršnog odbora Međunarodnog udruženja za ustavno pravo, vanredna članica Međunarodne akademije za uporedno pravo, članica Udruženja njemačkih profesora ustavnog prava i članica Upravnog odbora Udruženja njemačkih pravnik.

Na dužnost međunarodne sutkinje Ustavnog suda Bosne i Hercegovine stupila je u junu 2020. godine. Za potpredsjednicu iz reda međunarodnih sudija izabrana je u maju 2024. godine.

MIRSAD ĆEMAN

Sudija
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

MIRSAD ĆEMAN

Judge
Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

Rođen je 1955. godine u Miljanovcima (općina Tešanj). Diplomirao je 1979. godine na Pravnom fakultetu u Banjoj Luci. Pravosudni ispit položio je 1998. godine u Sarajevu. Od 1979. do 1982. godine radio je u Općini Tešanj, prvo kao pripravnik, a zatim kao referent za organizaciju i unapređenje rada organa uprave i referent za normativnu djelatnost. Od 1982. do 1990. godine bio je šef Službe za samoupravne i pravne poslove u „Energoinvest“ RO „Enker“ u Tešnju. Od 1991. do 1993. godine je bio predsjednik Izvršnog odbora Općine Tešanj. U periodu od 1990. do 2006. godine biran je za poslanika u zakonodavnim organima u Bosni i Hercegovini (Skupština S/RBiH itd.), gdje je angažiran, uglavnom, u stručnim/pravnim radnim tijelima. U više navrata bio je član redovnih ili *ad hoc* komisija za ustavna pitanja. Učestvovao je u značajnom broju stručnih skupova o temi ustavne problematike u Bosni i Hercegovini i inozemstvu. Od 2007. godine pa do dolaska na dužnost sudije Ustavnog suda bavio se advokaturom u Sarajevu. Ovlašteni/registrirani je medijator. Stručno se usavršavao u zemlji i inozemstvu iz oblasti reforme pravosuđa, primjene Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, izrade pravnih propisa, zatim krivičnih, parničnih i drugih postupaka, međunarodnog humanitarnog prava itd. Koautor je Priručnika za izradu pravnih propisa u okviru Projekta razvoja sektora pravosuđa u Bosni i Hercegovini. Kao konsultant bio je angažiran u izradi jednog broja sistemskih zakona i drugih propisa. Višegodišnji je član Komisije za polaganje pravosudnog ispita na nivou Bosne i Hercegovine i ispitivač za oblast Ustavni sistem i organizacija pravosuđa (ranije za oblast Upravno i radno pravo).

Na dužnost sudije Ustavnog suda Bosne i Hercegovine stupio je u oktobru 2008. godine. Dužnost predsjednika Suda obavljao je od 2015. do 2018. godine. Dužnost potpredsjednika Suda obavljao je od 2018. do 2024. godine.

Born in Miljanovci (Tešanj Municipality) in 1955. He graduated from the Faculty of Law in Banja Luka in 1979. He passed the bar exam in Sarajevo in 1998. From 1979 to 1982, he was employed in Tešanj Municipality first as an intern, then as an officer responsible for organizing and promoting the work of administrative bodies and in charge of normative activities. From 1982 to 1990, he was the Head of the Office of Self-Governance and Legal Affairs in *Energoinvest, Enker*, Tešanj. From 1991 to 1993, he was the President of the Executive Board of Tešanj Municipality. From 1990 to 2006 he served as a representative in the legislative bodies of Bosnia and Herzegovina (Assembly of S/RBiH, etc.), actively involved in expert/legal working bodies. He was a member of regular or *ad hoc* commissions dealing with constitutional matters. He has taken part in many conferences on the topic of constitutional issues in Bosnia and Herzegovina. From 2007 until his appointment to the office of Judge of the Constitutional Court of BiH, he practised as a lawyer in Sarajevo. He is also an authorised mediator. He pursued his professional development in the country and abroad in the following subject areas: judicial reform, application of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, law drafting, criminal, civil and other proceedings, international humanitarian law, etc. He is a co-author of the Law Drafting Manual as a part of the Judicial Development Project in Bosnia and Herzegovina. He was engaged as a consultant in drafting a number of systemic laws and other regulations. He is a long-standing member of the Committee of Bar Examiners at the level of Bosnia and Herzegovina and examiner in the subject of Constitutional System and Organisation of Judiciary (earlier for the subject of Administrative and Labour Law).

He took the office of Judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina in October 2008. He served as the President from 2015 to 2018. He served as Vice President of the Court from 2018 to 2024.

HELEN KELLER
Judge
Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

HELEN KELLER
Sutkinja
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Born in Zurich (Switzerland) in 1964. Obtained her Doctorate in Environmental Law from the University of Zurich in 1993. She earned a Master of European Law from the College of Europe in Bruges (Belgium) in 1994. She was a Research Fellow at the Harvard University Law School (USA) in 1995, and in 1996 at the European University Institute of Florence, Italy. A Member of the American Society of International Law since 1996. Worked as a Legal Counsel in a law firm in Switzerland, from 1996 to 2011. She was a Visiting Researcher at the Max-Planck Institute for International Law of Heidelberg (Germany) in 2000. Worked as a Professor of International Law, Constitutional Law and European Law at the University of Lucerne, from 2001 to 2004, and from 2004 to 2011 at the University of Zurich. She was a Board Member of the International Law Commission, Swiss Section, from 2008 to 2011, and a Member of the United Nations Human Rights Committee, in the same period. She was a Visiting Scholar at the Centre for Advanced Studies in Oslo (Norway), in 2010. She served as Judge of the European Court of Human Rights from 2011 to 2020. She was awarded the title Doctor honoris causa by the University of Fribourg in 2018 and by the University of Geneva in 2024.

She took the office of Judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina in December 2020, and from March 2022 to June 2024 she served as Vice President of the Constitutional Court.

Rođena je 1964. godine u Zürichu (Švicarska). Doktorat iz oblasti prava okoliša obranila je na Sveučilištu u Zürichu 1993. godine. Magistrirala je Europsko pravo na College of Europe u Bruggeu (Belgija) 1994. godine. Na Pravnom fakultetu Sveučilišta Harvard (SAD) bila je znanstveni suradnik-istraživač 1995. godine, a na Institutu Firenca Europskog sveučilišta u Italiji 1996. godine. Od 1996. godine je članica Američkog društva za međunarodno pravo. Od 1996. do 2011. godine radila je kao pravna savjetnica u odvjetničkom uredu u Švicarskoj. Godine 2000. bila je gostujući istraživač na Institutu „Max-Planck“ za međunarodno pravo u Heidelbergu (Njemačka). Radila je kao profesorica Međunarodnog prava, Ustavnog prava i Europskog prava na Sveučilištu u Luzernu od 2001. do 2004. godine, te na Sveučilištu u Zürichu od 2004. do 2011. godine. Bila je članica Odbora Međunarodnog pravnog povjerenstva, švicarski odjel, od 2008. do 2011. godine, te članica Komiteta za ljudska prava Ujedinjenih naroda u istom razdoblju. Godine 2010. bila je gostujuća profesorica u Centru za napredne studije u Oslu (Norveška). Dužnost sutkinje Europskog suda za ljudska prava obnašala je od 2011. do 2020. godine. Počasni doktorat (lat. *gradus doctoris honoris causa*) dodijelili su joj Sveučilište u Fribourgu 2018. godine i Sveučilište u Ženevi 2024. godine.

Na dužnost međunarodne sutkinje Ustavnog suda Bosne i Hercegovine stupila je u prosincu 2020. godine, a od ožujka 2022. do lipnja 2024. godine obnašala je dužnost dopredsjednice Ustavnog suda.

LEDI BIANKU

Judge

Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

LEDI BIANKU

Судија

Уставног суда Босне и Херцеговине

Born in Shkodër, Albania, in 1971. Obtained law degree from the Law Faculty, University of Tirana in 1993 and a LL.M. in European Law from the College of Europe in Bruges in 1997. He was Associate Professor from 1993 at the University of Tirana on Public International Law and full Professor from 1997 at University of Tirana and Albanian School of Magistrates until 2008. He became member of the Tirana Bar in 1994. He also served as external advisor to President of the Republic of Albania, Albanian Speaker of Parliament and Minister of Justice and EU integration, on issues of EU law, human rights law and international law. From 2006 to 2008, he was member of the Venice Commission for the Democracy through Law. From 2008 to 2009, he served as a Judge of the European Court of Human Rights and from 2016 to 2017, as the Vice-President of its First Section. Since 2018, as Associate Professor, he is teaching ECHR Law, EU Fundamental Rights Law, Migration Law, and European Health Law at the Law Faculty and Institute of Political Studies of the University of Strasbourg. He has been a Visiting Lecturer and has participated in many conferences at the College of Europe, University of Paris II (Pantheon Assas), European Law Academy in Trier, EASO, University of Kent, State University of Milano, Kosovo School for European Integrations, University of Luxembourg, University Jean Moulin (Lyon III), Catholic University of Louvain, University of Leiden, University of Neuchatel, etc. Since 2019, he is an Associate Tenant of the Doughty Street Chambers in London. In 2020, he was Treasurer of the René Cassin Foundation – International Institute of Human Rights, as the President of the Association of the René Cassin Foundation. From 2015 to 2019, he served as Member of the Nomination Board for Thomson Reuters. He is currently a member of the Ethics Committee of the Prince Albert II Foundation and member of the Board of Directors of AIRE Centre Ireland. He is one of the founders (1999) of the European Centre Foundation, a leading Albanian NGO on issues of human rights and EU integration.

He took the office of international judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina in December 2021.

Pођен је 1971. године у Скадру (Албанија). Дипломирао је на Правном факултету Универзитета у Тирани (1993), а титулу магистра из области европског права стекао је на Европском колеџу (*College of Europe*) у Бриџу (1997). Био је ванредни професор Међународног јавног права на Универзитету у Тирани (од 1993), професор на Универзитету у Тирани (од 1997) и Албанској школи за судије (до 2008). Члан је Адвокатске коморе у Тирани од 1994. године. Био је спољни савјетник председника Републике Албаније, председавајућег парламента Републике Албаније, министра правде и министра за европске интеграције о питањима права Европске уније, људским правима и међународном праву. Од 2006. до 2008. године био је члан Венецијанске комисије за демократију путем права. Од 2008. до 2009. године био је судија Европског суда за људска права, а потпредседник Одјељења I од 2016. до 2017. године. Од 2018. године је ванредни професор. Предаје право ЕКЉП, Основно право ЕУ, Миграционо право и Европско здравствено право на Правном факултету и Институту за политичке студије Универзитета у Стразбуру. Као гостујући предавач учествовао је на конференцијама на Европском колеџу, Универзитету у Паризу II (*Pantheon Assas*), Европској академији у Триери, EASO-у (Европска канцеларија за подршку азилу), Универзитету у Кенту, Државном универзитету у Милану, Школи за европске интеграције на Косову, Универзитету у Луксембургу, Универзитету „Jean Moulin“ (Lyon III), Католичком универзитету у Louvainu, Универзитету у Leidenу, Универзитету у Neuchatelу и на многим другим. Од 2019. године ванредни је члан Адвокатске канцеларије „Doughty Street Chambers“ у Лондону. Био је благајник Фондације „René Cassin“ Међународног института за људска права, као председник Фондације „René Cassin“ (2020). Од 2015. до 2019. године био је члан Комисије за номинације за „Thomson Reuters“. Тренутно је члан Етичког одбора Фондације принца Алберта II од Монака и Одбора директора AIRE центра, Ирска. Један је од оснивача (1999) Фондације европског центра, водеће НВО у Албанији о питањима људских права и интеграција у ЕУ.

На дужност међународног судије Уставног суда Босне и Херцеговине ступио је у децембру 2021. године.

MARIN VUKOJA

Sudac
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

MARIN VUKOJA

Judge
Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina

Rođen je 1973. godine u Širokom Brijegu. Diplomirao je 1998. godine na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru. Stručni upravni ispit za rad u tijelima državne službe položio je 2000., pravosudni ispit 2007., a odvjetnički ispit 2010. godine.

Od 1998. do 2003. godine radio je u Stručnoj službi Skupštine Zapadnohercegovačkog kantona, prvo kao stručni suradnik, a zatim kao načelnik Odjeljenja za propise i pružanje pravne pomoći. Od 2003. do 2007. godine bio je tajnik Vlade Zapadnohercegovačkog kantona, a od 2007. do 2015. godine tajnik Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Od 2015. do 2024. godine bio je tajnik Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Bio je sudac porotnik Kantonalnog suda Zapadnohercegovačkog kantona i sudac porotnik Općinskog suda u Širokom Brijegu. Bio je član Općinskog izbornog povjerenstva u Širokom Brijegu, član Povjerenstva za polaganje stručnog upravnog ispita u Zapadnohercegovačkom kantonu – ispitivač iz predmeta Osnove ustavnog uređenja, te član Povjerenstva za polaganje stručnog upravnog ispita iz predmeta Osnove ustavnog sustava Bosne i Hercegovine, koje je imenovalo Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine. Ekspert je na Listi eksperata Agencije za državnu službu. Upisao je poslijediplomski doktorski studij na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru.

Na dužnost suca Ustavnog suda Bosne i Hercegovine stupio je u svibnju 2024. godine.

Born in Široki Brijeg in 1973. He graduated from the Faculty of Law of the University of Mostar in 1998. He passed the professional qualifications exam for work in the civil service in 2000 and passed the bar exam in 2007. He passed the attorney's exam in 2010.

He worked in the Administrative and Professional Affairs Department of the Parliament of the West-Herzegovina Canton from 1998 until 2003. He first worked as an associate and then as the Head of the Department for Regulations and Legal Aid. He was the secretary of the West-Herzegovina Canton from 2003 until 2007. He was the secretary of the House of Peoples of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina from 2007 until 2015. He was the Secretary of the House of Representatives of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina from 2015 until 2024.

He was a lay judge of the Cantonal Court of the West-Herzegovina and a lay judge of the Municipal Court in Široki Brijeg. He was a member of the Municipal Election Commission in Široki Brijeg. He was a member of a Commission for Professional Qualifications Exam in the West-Herzegovina Canton (subject: Fundamentals of a Constitutional Order), as well as member of a Commission for Professional Qualifications Exam appointed by the Ministry of Justice of Bosnia and Herzegovina (subject: Fundamentals of the Constitutional System of Bosnia and Herzegovina). He is an expert on the list of experts of the Civil Service Agency. He enrolled in postgraduate doctorate studies at the Faculty of Law of the University of Mostar.

He took the office of judge of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina in May 2024.

*Sala za održavanje plenarnih sjednica i javnih rasprava
Plenary Session and Public Hearing Room*

НАДЛЕЖНОСТ

Уставни суд ће штитити овај Устав.

а) Уставни суд има искључиву надлежност да одлучује у споровима који по овом Уставу настају између ентитета, или између Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, или између институција Босне и Херцеговине, укључујући, али се не ограничавајући само на то:

- Да ли је одлука неког ентитета да успостави специјални паралелни однос са неком од сусједних држава сагласна овом Уставу, укључујући и одредбе које се односе на суверенитет и територијални интегритет Босне и Херцеговине.
- Да ли је неки члан устава или закона ентитета у сагласности са овим Уставом.

JURISDICTION

The Constitutional Court shall uphold this Constitution.

a) The Constitutional Court shall have exclusive jurisdiction to decide any dispute that arises under this Constitution between the Entities or between Bosnia and Herzegovina and an Entity or Entities, or between institutions of Bosnia and Herzegovina, including but not limited to:

- Whether an Entity's decision to establish a special parallel relationship with a neighboring state is consistent with this Constitution, including provisions concerning the sovereignty and territorial integrity of Bosnia and Herzegovina.
- Whether any provision of an Entity's constitution or law is consistent with this Constitution.

*Суд у пленарном сазиву
Plenary Court*

Спорове могу покретати само чланови Предсједништва, председавајући Министарског савјета, председавајући или замјеник председавајућег било којег вијећа Парламентарне скупштине, једна четвртина чланова било ког вијећа Парламентарне скупштине или једна четвртина било ког законодавног вијећа неког ентитета.

б) Уставни суд има и апелациону надлежност над питањима по овом Уставу, која проистичу из пресуде сваког суда у Босни и Херцеговини.

ц) Уставни суд има надлежност у питањима која му упути било који суд у Босни и Херцеговини, а односи се на то да ли је закон на чијој ваљаности почива његова одлука, сагласан са овим Уставом, Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и њеним протоколима, или са законима Босне и Херцеговине; или у погледу постојања или дјелокруга неког општег правила међународног јавног права које је од значаја за одлуку тог суда.

(Члан VI/3. Устава БиХ)

Disputes may be referred only by a member of the Presidency, by the Chair of the Council of Ministers, by the Chair or a Deputy Chair of either chamber of the Parliamentary Assembly, by one-fourth of the members of either chamber of the Parliamentary Assembly, or by one-fourth of either chamber of a legislature of an Entity.

b) The Constitutional Court shall also have appellate jurisdiction over issues under this Constitution arising out of a judgment of any other court in Bosnia and Herzegovina.

c) The Constitutional Court shall have jurisdiction over issues referred by any court in Bosnia and Herzegovina concerning whether a law, on whose validity its decision depends, is compatible with this Constitution, with the European Convention for Human Rights and Fundamental Freedoms and its Protocols, or with the laws of Bosnia and Herzegovina; or concerning the existence of or the scope of a general rule of public international law pertinent to the court's decision.

(Article VI(3) of the Constitution of BiH)

Predložena odluka Parlamentarne skupštine može biti proglašena destruktivnom po vitalni interes bošnjačkog, hrvatskog ili srpskog naroda većinom glasova iz redova bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata izabranih u skladu sa stavom 1. tačka a). Za donošenje takve odluke biće potrebna saglasnost Doma naroda, izglasana od strane većine bošnjačkih, većine hrvatskih i većine srpskih delegata koji su prisutni i glasaju.

Kada većina bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata stavi primjedbu na pozivanje na tačku e), predsjedavajući Doma naroda će odmah sazvati Zajedničku komisiju, koja se sastoji od tri delegata, od kojih je svaki izabran iz redova bošnjačkih, hrvatskih i srpskih delegata, u cilju razrješenja tog pitanja. Ukoliko to Komisija ne uspije u roku od pet dana, predmet se upućuje Ustavnom sudu koji će po hitnom postupku preispitati proceduralnu ispravnost slučaja.

(Član IV/3.e) i f) Ustava BiH)

A proposed decision of the Parliamentary Assembly may be declared to be destructive of a vital interest of the Bosniac, Croat, or Serb people by a majority of, as appropriate, the Bosniac, Croat, or Serb Delegates selected in accordance with paragraph 1(a) above. Such a proposed decision shall require for approval in the House of Peoples a majority of the Bosniac, of the Croat, and of the Serb Delegates present and voting.

When a majority of the Bosniac, of the Croat, or of the Serb Delegates objects to the invocation of paragraph (e), the Chair of the House of Peoples shall immediately convene a Joint Commission comprising three Delegates, one each selected by the Bosniac, by the Croat, and by the Serb Delegates, to resolve the issue. If the Commission fails to do so within five days, the matter will be referred to the Constitutional Court, which shall in an expedited process review it for procedural regularity.

(Article IV(3)(e) and (f) of the Constitution of BiH)

*Sala za održavanje sjednica vijeća Ustavnog suda
Constitutional Court Chambers' Session Room*

(1) Ustavni sud, osim vršenja funkcije sukladno odredbama Ustava, odlučuje o:

- a) izboru predsjednika i dopredsjednikā Ustavnoga suda;
- b) statusu i pravima u svezi sa imunitetom predsjednika i sudaca Ustavnoga suda;
- c) unutarnjoj organizaciji Ustavnoga suda i Tajništva Ustavnoga suda;
- d) formiranju radnih tijela Ustavnoga suda;
- e) statusnim pitanjima osoba koje imenuje i razrješava Ustavni sud;
- f) planu rada Ustavnoga suda i njegovome izvršavanju;
- g) potrebama za financiranjem rada Ustavnoga suda;
- h) usvajanju godišnjega obračuna Ustavnoga suda;
- i) drugim pitanjima iz nadležnosti Ustavnoga suda.

(2) U ostvarivanju svoje financijske samostalnosti Ustavni sud:

- a) utvrđuje prijedlog proračunskih sredstava potrebnih za izvršavanje nadležnosti Ustavnoga suda i upućuje ga Predsjedništvu Bosne i Hercegovine s ciljem uključivanja u prijedlog proračuna, u smislu članka VIII. Ustava;
- b) donosi financijski plan Ustavnoga suda u kojem planira i donosi odluke o ostvarivanju prihoda i izvršavanju rashoda u tekućoj godini;
- c) usvaja godišnji obračun;
- d) odlučuje o korištenju donacija i drugih izvora sredstava.

(Članak 77. Pravila Ustavnog suda)

Судија не може да се уздржи од гласања.

(Члан 42 став 3 Правила Уставног суда)

Сваки судија који је учествовао у разматрању предмета има право да издвоји своје мишљење у складу или супротно одлуци, или да само да изјаву о неслагању или придруживању издвојеном мишљењу.

(...)

Издвојено мишљење се прилаже уз одлуку као анекс. Одлука се објављује у службеним гласилима и публикацији Уставног суда заједно са издвојеним мишљењем.

(Члан 43 Правила Уставног суда)

(1) In addition to its functions exercised in accordance with the provisions of the Constitution, the Constitutional Court shall also decide on:

- a) the election of the President and Vice-Presidents of the Constitutional Court;
- b) the status and immunity rights of the President and judges of the Constitutional Court;
- c) the internal organization of the Constitutional Court and the Secretariat of the Constitutional Court;
- d) the working bodies of the Constitutional Court;
- e) status issues of the persons appointed and dismissed by the Constitutional Court;
- f) the work schedule of the Constitutional Court and its execution;
- g) the financial needs of the Constitutional Court;
- h) adoption of the annual budget of the Constitutional Court;
- i) other issues within the competence of the Constitutional Court.

(2) In the exercise of its financial independence, the Constitutional Court shall:

- a) draw up a draft budget required to carry out of the Constitutional Court's competences and submit it to the Presidency of Bosnia and Herzegovina for the purpose of having it included in the Draft Budget pursuant to Article VIII of the Constitution;
- b) adopt a financial plan for the Constitutional Court in which it plans and takes decisions on the expected revenues and expenditures in the current year;
- c) adopt an annual budget;
- d) decide on the use of grants and other sources of revenues.

(Article 77 of the Rules of the Constitutional Court)

A judge may not abstain from voting.

(Article 42(3) of the Rules of the Constitutional Court)

Any judge who has taken part in the consideration of the case shall be entitled to state his/her opinion, concurring with or dissenting from the decision, or give a bare statement of dissent or joining a separate opinion.

(...)

A separate opinion shall be annexed to the decision. The decision, together with the separate opinion, shall be published in the Official Gazettes and the Bulletin of the Constitutional Court.

(Article 43 of the Rules of the Constitutional Court)

*Konferencija „Izvršenje odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine”, Jahorina, juni 2023. godine.
„Odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće i svako fizičko i pravno lice je dužno da ih poštuje.” (Član 72. stav (3) Pravila Ustavnog suda)*

*Conference “Enforcement of Decisions of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina”, Jahorina, June 2023.
“The decisions of the Constitutional Court shall be final and binding. Every physical and legal person shall be obligated to comply with them.” (Article 72(3) of the Rules of the Constitutional Court)*

POSTUPAK

Većina svih članova suda sačinjava kvorum.

Sud će, većinom glasova svih članova, usvojiti svoja pravila o radu. Sud će voditi javne rasprave, a svoje odluke će javno obrazlagati i objavljivati.

(Član VI/2. Ustava BiH)

Ustavni sud odlučuje u sjednicama.

Sjednice Ustavnog suda su Plenarna sjednica, sjednica Velikog vijeća i sjednica Malog vijeća.

Ustavni sud odlučuje u Plenarnoj sjednici većinom glasova svih sudija Ustavnog suda kada odlučuje o predmetima iz nadležnosti Ustavnog suda:

PROCEDURE

A majority of all members of the Court shall constitute a quorum.

The Court shall adopt its own rules of court by a majority of all members. It shall hold public proceedings and shall issue reasons for its decisions, which shall be published.

(Article VI(2) of the Constitution of BiH)

The Constitutional Court shall take decisions sitting in sessions.

The sessions of the Constitutional Court shall be: the plenary Court, the session of the Grand Chamber and the session of the Chamber.

The Constitutional Court shall take decisions sitting in the plenary session, by a majority of votes of all the judges of the Constitutional Court, in the cases falling within of the jurisdiction of the Constitutional Court:

- a) iz člana VI/3.a) Ustava kada ih pokrenu ovlašteni podnositelji, te čl. VI/3.c), IV/3.f) Ustava i Amandmana I na Ustav (u daljnjem tekstu: Amandman I);
- b) u predmetima iz nadležnosti Ustavnog suda iz člana VI/3.b) Ustava koji se uvrste na dnevni red Plenarne sjednice;
- c) drugim pitanjima utvrđenim Ustavom, ovim pravilima i zaključkom Plenarne sjednice.

Veliko vijeće čine sudije koje su izabrali nadležni zakonodavni organi entiteta.

Predsjednik Ustavnog suda predsjedava Velikim vijećem, a u slučaju njegove spriječenosti, zamjenjuje ga jedan od potpredsjednika kojeg on odredi.

Veliko vijeće, većinom glasova svih sudija Ustavnog suda (najmanje pet sudija), odlučuje o predmetima iz nadležnosti Ustavnog suda iz člana VI/3.a), kada ih pokrenu neovlašteni podnositelji, i člana VI/3.b) Ustava, koji nisu uvršteni u dnevni red Ustavnog suda u Plenarnoj sjednici, i o drugim pitanjima koja se uvrste na dnevni red sjednice u skladu sa Ustavom i ovim pravilima.

Ukoliko nije donesena odluka, predmet se prosljeđuje Ustavnom sudu u Plenarnoj sjednici u tekstu koji predlaže sudija izvjestitelj, ako Veliko vijeće ne odluči drugačije.

Malo vijeće sastoji se od predsjednika Ustavnog suda i dva potpredsjednika iz reda sudija koje su izabrali nadležni zakonodavni organi entiteta. Malim vijećem predsjedava predsjednik Ustavnog suda.

Malo vijeće jednoglasno odlučuje o zahtjevima za donošenje privremenih mjera i o administrativnim pitanjima o kojima se ne odlučuje u sjednicama Ustavnog suda.

(Čl. 8, 9, 10. i 12. Pravila Ustavnog suda)

- a) under Articles VI(3)(a), where instituted by an authorized applicant, VI(3)(c) and IV(3)(f) of the Constitution and Amendment I to the Constitution (hereinafter: Amendment I);
- b) under Article VI(3)(b), which are included in the agenda of the plenary Court;
- c) other issues set forth in the Constitution, these Rules and conclusion of the plenary Court.

The Grand Chamber shall be composed of the judges elected by the competent Entity Legislature.

The President of the Constitutional Court shall preside at the sessions of the Grand Chamber. If he/she is prevented from sitting, he/she shall be replaced by one of the Vice-Presidents whom he/she shall designate.

The Grand Chamber shall take decisions, by a majority of votes of all the judges of the Constitutional Court (a minimum of five judges) on the cases falling within the jurisdiction of the Constitutional Court under Article VI(3)(a), when instituted by an unauthorized applicants and Article VI(3)(b) of the Constitution which are not included in the agenda of the plenary Court and on other issues included in the agenda of the session in accordance with the Constitution and these Rules.

If no decision is taken, the case shall be referred to the Constitutional Court sitting in the plenary session with a text proposed by a Judge Rapporteur, unless the Grand Chamber decides otherwise.

The Chamber shall be composed of the President of the Constitutional Court and two Vice-Presidents from among the judges elected by the competent Entity Legislature. The President of the Constitutional Court shall preside over the Chamber.

The Chamber shall take decisions, by a unanimous vote, on the requests for interim measures, on administrative issues, which are not decided at the sessions of the Constitutional Court.

(Articles 8, 9, 10 and 12 of the Rules of the Constitutional Court)

JAVNOST RADA

Rad Ustavnog suda je javan.

(...)

Javnost postupka pred Ustavnim sudom isključena je na sjednicama Suda, osim na javnoj raspravi.

(Čl. 13. i 14. Pravila Ustavnog suda)

Imajući u vidu da javnost rada i odnosi s javnošću predstavljaju vrlo bitan segment za funkcioniranje Ustavnog suda, Ustavni sud kontinuirano unapređuje ovu oblast. U svibnju 2024. godine usvojen je novi Pravilnik o pristupu informacijama i ponovnoj uporabi dokumenata Ustavnog suda čije je temeljno načelo da se sve informacije smatraju otvorenim i javnim, osim ako je neobjavljivanje u potpunosti opravdano i utemeljeno na propisanim iznimkama. Posebna pažnja posvećena je proaktivnoj transparentnosti, što podrazumijeva da Sud, na vlastitu inicijativu i tamo gdje je to izvodivo, na svojoj internetskoj stranici redovito objavljuje i ažurira informacije iz svog djelokruga rada s ciljem poticanja informiranog sudjelovanja javnosti u svezi s pitanjima od javnog interesa. Internetska stranica USBiH kontinuirano se nadopunjuje i unapređuje novim sadržajima, kao što su: sudska praksa u svim svojim segmentima (pretraga odluka, pregled prakse, izvršenje odluka, apstraktna ocjena ustavnosti), poslovanje (planski dokumenti, izvješća, javne nabave, natječaji), novosti, izdavaštvo (publikacije Suda) i sl. Također, publikacije Suda objavljuju se i u tiskanoj formi.

Internetska stranica usmjerena je na komunikaciju s javnošću, kako s apelantima, odvjetnicima i pravosudnim institucijama tako i s medijima. S ciljem bržeg, jednostavnijeg, ekonomičnijeg i efikasnijeg poslovanja i razmjene dokumenata i informacija, uspostavljena je elektronička komunikacija u dva vida, i to elektronička komunikacija u ograničenom opsegu koja se ostvaruje putem elektroničke pošte i elektronička komunikacija u punom opsegu koja se ostvaruje putem namjenske web-aplikacije. Dodatno, elektronička komunikacija putem elektroničke pošte omogućena je i svim ostalim fizičkim i pravnim osobama.

PUBLIC CHARACTER OF WORK

The work of the Constitutional Court shall be public.

(...)

The public shall be excluded, in the proceedings before the Constitutional Court, from the working sessions, except for a public hearing.

(Articles 13 and 14 of the Rules of the Constitutional Court)

Considering the fact that the public visibility of work and public relations are crucial segments for the functioning of the Constitutional Court, the Court continuously improves this area. In May 2024, a new Rulebook on Access to Information and Reuse of Documents of the Constitutional Court was adopted, with the fundamental principle that all information is considered open and public, unless its non-disclosure is fully justified and based on exceptions in accordance with regulations. Special attention is given to proactive transparency, which means that the Court, on its own initiative and where feasible, regularly publishes and updates information related to its scope of work on its website to encourage informed public participation on matters of public interest. The CC BiH website is continuously being supplemented and improved with new content such as: case law in all its segments (decision search, case law overview, implementation of decisions, abstract review of constitutionality), administrative operations (planning documents, reports, public procurement, tenders), news, publishing activity (Court publications), etc. The Court's publications are also published in printed form.

The website is focused on communication with the public, including appellants, lawyers, judicial institutions, and the media. In order to enable faster, simpler, more cost-effective, and efficient operations and exchange of documents and information, electronic communication has been established in two forms: limited scope electronic communication (conducted via email) and full scope electronic communication (facilitated through a dedicated web application). Additionally, electronic communication via email is available to all other natural and legal persons.

Sastanak Tajništva Ustavnog suda
Meeting of the Secretariat of the Constitutional Court

TAJNIŠTVO USTAVNOG SUDA

U obavljanju stručnih i drugih poslova Ustavnome sudu pomaže Tajništvo.

U okviru Tajništva se formiraju odjeli čiji se djelokrug utvrđuje Odlukom o ustrojstvu Tajništva Ustavnoga suda, koju donosi Ustavni sud u plenarnoj sjednici.

Tajništvom rukovodi generalni tajnik, koji pomaže Ustavnome sudu u obavljanju njegovih funkcija, te odgovara za ustrojstvo i aktivnosti Tajništva, po ovlasti predsjednika Ustavnoga suda.

Najsloženije stručne poslove koji se odnose na ostvarivanje prava i dužnosti Ustavnoga suda, pored generalnoga tajnika Ustavnoga suda, obavljaju registrar, šefovi odjela, šef Kabineta Ustavnoga suda, pomoćnik generalnoga tajnika Ustavnoga suda, pravni savjetnici sudaca koje imenuje i razrješava Ustavni sud u plenarnoj sjednici.

(Čl. 106. i 107. Pravila Ustavnog suda)

SECRETARIAT OF THE CONSTITUTIONAL COURT

The Secretariat of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina (hereinafter: the Secretariat) shall assist the Constitutional Court in performing its professional and other duties.

Departments, the work scope of which shall be established by a Decision on the Organization of the Secretariat taken by the Constitutional Court sitting in plenary, shall be formed within the Secretariat.

The Secretariat shall be managed by the Secretary General who shall assist the Constitutional Court in the performance of its functions and be responsible for the organization and activities of the Secretariat under the authorization of the President of the Constitutional Court.

In addition to the Secretary General of the Constitutional Court, the most complex professional duties relating to exercising of the rights and duties of the Constitutional Court shall be carried out by the Registrar, Heads of Departments, Head of Office of the President of the Constitutional Court, Assistant Secretary General of the Constitutional Court, legal advisors to the judges who are appointed and dismissed by the plenary Court.

(Articles 106 and 107 of the Rules of the Constitutional Court)

Ured registrara

U ovom Uredu obavljaju se pravni, studijsko-analički, stručno-operativni i drugi stručni poslovi u svezi s ostvarivanjem nadležnosti Ustavnog suda iz čl. VI/3.a), VI/3.b), VI/3.c) i IV/3.f) Ustava Bosne i Hercegovine. U okviru tih poslova vrši se obrada zahtjeva za pokretanje postupaka/apelacija i drugih podnesaka, što uključuje izradu nacrtu odluka i rješenja, referata, analiza, obavještenja i informacija. Također se obavljaju i stručni poslovi koji se odnose na pripremanje i održavanje javnih rasprava, poslovi ustavnosudske prakse i dokumentacije, prevođenje i lektoriranje, te drugi poslovi po registrarovom nalogu. Poslovi iz nadležnosti Ureda registrara obavljaju se u više unutarnjih organizacijskih jedinica, a registrar je odgovoran za funkcioniranje Ureda u skladu s potrebama Ustavnog suda.

Office of Registrar

This Office shall carry out legal, research and analytical, operational and other professional duties in exercising jurisdiction of the Constitutional Court arising under Article VI(3)(a) and VI(3)(b), VI(3)(c) and IV(3)(f) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina. The following duties shall be carried out: processing of the requests for initiating proceedings/appeals and other submissions, including draft decisions and rulings, reports, analysis, notifications and information. This Office also carries out administrative duties concerning the preparation and holding of the public hearings, duties relating to the constitutional jurisprudence and documentation, translation and proofreading and other duties as assigned by the Registrar. Duties arising under the competences of the Office of Registrar shall be carried out in several organisational units and Registrar shall be responsible for operations of the Office in accordance with the needs of the Constitutional Court.

*Sastanak Ureda registrara
Meeting of the Office of Registrar*

Predsjednik Evropskog suda za ljudska prava Robert Spano, sudija Evropskog suda za ljudska prava iz Bosne i Hercegovine Faris Vehabović i jurisconsult Anna Austin u posjeti Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine, mart 2022. godine

Robert Spano, President of the European Court of Human Rights; Faris Vehabović, Judge of the European Court of Human Rights from Bosnia and Herzegovina and Anna Austin, Jurisconsult, visiting the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, March 2022.

MEĐUNARODNA SARADNJA

Ustavni sud Bosne i Hercegovine kontinuirano saraduje s ustavnim i drugim najvišim nacionalnim sudovima koji obavljaju funkciju ustavnog sudstva u drugim zemljama, te s Vijećem Evrope, Evropskim sudom za ljudska prava i Evropskom komisijom za demokratiju putem prava (Venecijanska komisija), kao i s Evropskom konferencijom ustavnih sudova, Svjetskom konferencijom ustavnih sudova i drugim međunarodnim organizacijama, institucijama i udruženjima. U junu 2019. godine Ustavni sud BiH se uključio u Mrežu najviših evropskih sudova u okviru Evropskog suda za ljudska prava.

Predstavnici Ustavnog suda Bosne i Hercegovine redovno učestvuju na kongresima, konferencijama, seminarima i drugim stručnim skupovima koji se održavaju na regionalnom, evropskom i svjetskom nivou.

INTERNATIONAL COOPERATION

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina has an ongoing cooperation with constitutional and other highest national courts performing the functions of constitutional justice in other countries. It also has cooperation with the Council of Europe, the European Court of Human Rights and the European Commission for Democracy through Law (the Venice Commission), as well as the Conference of European Constitutional Courts, the World Conference on Constitutional Justice and other international organizations, institutions and associations. In June 2019, the Constitutional Court of BiH joined the Superior Courts Network within the European Court of Human Rights.

Representatives of the Constitutional Court of BiH regularly attend congresses, conferences, seminars and other professional meetings held on the regional, European and world levels.

Predsjednica Ustavnog suda BiH Valerija Galić na XIX kongresu Konferencije evropskih ustavnih sudova u Kišinjevu, Moldavija, maj 2024. godine

Valerija Galić, President of the Constitutional Court of BiH at the 19th Congress of the Conference of European Constitutional Courts in Chisinau, Moldova, May 2024.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine postao je član Konferencije evropskih ustavnih sudova 2000. godine i od tada njegovi predstavnici redovno učestvuju na sjednicama Kongresa. Predsjednica Ustavnog suda Bosne i Hercegovine Valerija Galić sa saradnicima učestvovala je na XIX kongresu Konferencije evropskih ustavnih sudova koja je u organizaciji Ustavnog suda Moldavije održana u maju 2024. godine u Kišinjevu.

Evropski sud za ljudska prava početkom svake godine organizira otvaranje sudske godine. Predsjednica Ustavnog suda BiH Valerija Galić je 2023. i 2024. godine učestvovala na seminarima i na svečanoj sjednici Evropskog suda za ljudska prava povodom otvaranja sudske godine.

U okviru bilateralne saradnje delegacija Ustavnog suda BiH boravila je u studijskoj posjeti Ujedinjenom Kraljevstvu u martu 2023. godine. Tokom posjete delegacija se sastala sa sudijama iz više sudova i drugih institucija Ujedinjenog Kraljevstva, između ostalog, i s predsjednikom Vrhovnog suda Ujedinjenog Kraljevstva lordom Robertom Reedom i sudijom lordom Philipom Salesom.

Ustavni sud BiH ostvaruje veoma dobru i kontinuiranu saradnju s Njemačkom fondacijom za međunarodnu pravnu saradnju (IRZ), s kojom je, počevši od 2016. godine, organizirao niz regionalnih konferencija o aktuelnim temama iz ustavnog sudstva i zaštite ljudskih prava.

Od 2017. godine Ustavni sud ima izuzetno dobru saradnju sa AIRE centrom, s kojim zajednički organizira godišnje konferencije najviših sudova u BiH u okviru Pravosudnog foruma za Bosnu i Hercegovinu. Cilj Forumu je unapređenje saradnje između najviših sudskih instanci i harmonizacija sudske prakse u Bosni i Hercegovini kako bi ona bila ujednačena s evropskim

The Constitutional Court of BiH became a member of the Conference of European Constitutional Courts in 2000 and since then its representatives have attended the sessions of the Congress on regular basis. Ms. Valerija Galić, President of the Constitutional Court of BiH, and associates took part in the XIX Congress of the Conference of European Constitutional Courts, organized by the Constitutional Court of Moldova and held in Chisinau in May 2024.

The European Court of Human Rights organizes the opening of the judicial year in the beginning of every year. In 2023 and 2024, the Constitutional Court President, Ms. Valerija Galić, participated in seminar and solemn hearing to mark the opening of the judicial year of the European Court.

As part of bilateral cooperation, a delegation of the Constitutional Court of BiH paid a study visit to the United Kingdom in March 2023. During the visit, the delegation met with judges of several courts and other UK institutions, including Lord Robert Reed, President of the Supreme Court of the United Kingdom, and Lord Phillip Sales, Justice of the Supreme Court.

The Constitutional Court of BiH has had a very good continuous cooperation with the German Foundation for

Predsjednica Ustavnog suda BiH Valerija Galić i šefica Kabineta predsjednika Erda Začiragić u radnoj posjeti Evropskom sudu za ljudska prava u Strasbourgu, Francuska, januar 2024. godine

Valerija Galić, President of the Constitutional Court of BiH and Erda Začiragić, Head of the Office of the President on a working visit to the European Court of Human Rights in Strasbourg, France, January 2024.

Delegacija Ustavnog suda BiH u studijskoj posjeti Vrhovnom sudu Ujedinjenog Kraljevstva, London, mart 2023. godine

Delegation of the Constitutional Court of BiH on a study visit to the Supreme Court of the United Kingdom, London, March 2023.

standardima. Tema posljednjeg foruma održanog u Sarajevu u oktobru 2024. godine bila je „Uloga najviših sudova i Ustavnog suda BiH u harmonizaciji sudske prakse u procesuiranju predmeta organiziranog kriminala i korupcije“.

Predstavnici Ustavnog suda BiH također redovno učestvuju na konferencijama koje se održavaju u zemljama regije. U okviru regionalne saradnje Ustavni sud BiH je u proteklom periodu učestvovao u svim značajnim događajima u regiji: na konferenciji povodom obilježavanja 60. godišnjice osnivanja Ustavnog suda Republike Srbije (novembar 2023), na

International Legal Cooperation (IRZ) with which it has organized a number of regional conferences on topical issues from the realm of constitutional justice and human rights protection since 2016.

As of 2017, the Constitutional Court has had exceptionally good cooperation with the AIRE Centre and together they have organized annual conferences of the highest courts of BiH within the framework of the Judicial Forum for BiH. The aim of the Forum is to advance the cooperation between the highest judicial institutions in BiH and to harmonize the case law in BiH with the European standards. The topic of the latest Forum held in Sarajevo in October 2024 was *The Role of the Highest Courts and the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina in the Harmonisation of Case Law in Prosecuting Organised Crime and Corruption Cases*.

Osma godišnja konferencija u okviru Pravosudnog foruma za Bosnu i Hercegovinu o temi „Uloga najviših sudova i Ustavnog suda BiH u harmonizaciji sudske prakse u procesuiranju predmeta organiziranog kriminala i korupcije“, Sarajevo, oktobar 2024. godine

Eighth Annual Conference within the Judicial Forum for Bosnia and Herzegovina on the topic “The role of the highest courts and the Constitutional Court of BiH in the harmonisation of case law in prosecuting organised crime and corruption cases”, Sarajevo, October 2024.

Učesnici Regionalne konferencije „Jačanje zaštite ljudskih prava u oblasti zaštite životne sredine i klime preko ustavnih sudova“, Tuzla, novembar 2024. godine

Participants of the Regional Conference “Strengthening the Protection of Human Rights in the Field of Environmental and Climate Protection through Constitutional Courts”, Tuzla, November 2024.

Representatives of the Constitutional Court of BiH also regularly attend conferences held in the countries of the region. As part of this cooperation, in the past period the Constitutional Court of BiH participated in all important events in the region: the conference marking the 60th anniversary of the founding of the Constitutional Court of the Republic of Serbia (November 2023), conference marking the 60th anniversary of the founding of the Constitutional Court of the Republic of North Macedonia (March 2024), and the ceremony on the occasion of the 60th anniversary of the founding of the Constitutional Court of Montenegro (November 2024).

konferenciji povodom obilježavanja 60. godišnjice osnivanja Ustavnog suda Republike Sjeverne Makedonije (mart 2024) te na svečanosti povodom obilježavanja 60. godišnjice osnivanja Ustavnog suda Crne Gore (novembar 2024).

U okviru međunarodne saradnje predstavnici Ustavnog suda BiH učestvovali su na Međunarodnom simpoziju koji je povodom obilježavanja 60. godišnjice organizirao Ustavni sud Turske u Ankari (april 2022), Međunarodnoj konferenciji povodom obilježavanja 30. godišnjice Ustavnog suda Republike Albanije u Tirani (oktobar 2022), Međunarodnoj konferenciji povodom 14 godina od osnivanja Ustavnog suda Kosova u Prištini (oktobar 2023), Međunarodnoj konferenciji povodom 20. godišnjice članstva Letonije u Evropskoj uniji u Rigi (mart 2024), te na Konferenciji koju je organizirao Savezni ustavni sud Njemačke u Berlinu o temi „Klimatske promjene kao izazov za ustavno pravo i ustavne sudove“ (maj 2023).

Predstavnici Ustavnog suda BiH učestvovali su u radu Foruma balkanskih ustavnih sudova u Sofiji (oktobar 2023) i Prištini (oktobar 2024), a također i u radu Foruma o rodnoj ravnopravnosti za Zapadni Balkan u Bečićima (april 2022) i Beogradu (juni 2023).

Predsjednik Ustavnog suda BiH Mato Tadić, potpredsjednik Zlatko M. Knežević i šefica Kabineta predsjednika Erda Začiragić u posjeti Ustavnom sudu Republike Turske, Ankara, april 2022. godine

Mato Tadić, President of the Constitutional Court of BiH, Zlatko M. Knežević, Vice President and Erda Začiragić, Head of the Office of the President visiting the Constitutional Court of the Republic of Turkey, Ankara, April 2022.

Within the framework of the international cooperation representatives of the Constitutional Court of BiH took part in the International Symposium organized by the Constitutional Court of Turkey in Ankara to mark its 60th anniversary (April 2022), International Conference marking the 30th anniversary of the Constitutional Court of the Republic of Albania in Tirana (October 2022), International Conference marking the 14 years since the establishment of the Constitutional Court of Kosovo in Pristina (October 2023), International Conference on the occasion of the 20th anniversary of Latvia's membership of the European Union in Riga (March 2024), and the Conference organized by the Federal Constitutional Court of Germany in Berlin on the topic *Climate Change as a Challenge for Constitutional Law and Constitutional Courts* (May 2023).

Potpredsjednik Ustavnog suda BiH Mirsad Ćeman na Međunarodnoj konferenciji „Uloga ustavnih sudova u konkretiziranju zajedničkih vrijednosti koje ujedinjuju Evropu“, Riga, Latvija, mart 2024. godine

Mirsad Ćeman, Vice President of the Constitutional Court of BiH at the International Conference titled “The Role of Constitutional Courts in Concretizing the Shared Values Uniting Europe” Riga, Latvia, March 2024.

Representatives of the Constitutional Court of BiH participated in the work of the Balkan Constitutional Courts Forum in Sofia (October 2023) and Pristina (October 2024), as well as the Gender Equality Forum for the Western Balkans in Bečići (April 2022) and Belgrade (June 2023).

The Constitutional Court of BiH maintains regular cooperation with representatives of international institutions active in Bosnia and Herzegovina, including diplomatic missions. The following persons paid courtesies or working visits to the Constitutional Court

Ustavni sud Bosne i Hercegovine redovno saraduje s predstavnicima međunarodnih institucija koje djeluju u Bosni i Hercegovini, uključujući i diplomatske misije i predstavništva. U radnim i kurtoaznim posjetama Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine u proteklom periodu bili su, između ostalih: visoki predstavnik u BiH, šef Delegacije Evropske unije u BiH, ambasador i šef Misije OSCE-a, ambasador i predsjedavajući Arbitražnog tribunala za spor o međuentitetskoj liniji razgraničenja u području Brčkog i prvi zamjenik visokog predstavnika i supervizor za Brčko distrikt, ministrica pravde Republike Austrije, ambasador Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske u Bosni i Hercegovini, ambasadorica Republike Austrije u Bosni i Hercegovini, visoka komesarka za ljudska prava Ujedinjenih naroda, delegacija Međunarodne

of BiH over the past period: High Representative for BiH, Head of the Delegation of the European Union to BiH, Ambassador and Head of the OSCE Mission, Ambassador – Chairman of the Arbitral Tribunal for the Inter-Entity Boundary Line Dispute in the Brčko Area, First Deputy High Representative and Supervisor for the Brčko District, Minister of Justice of the Republic of Austria, Ambassador of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland to BiH, Ambassador of the Republic of Austria to BiH, UN High Commissioner for Human Rights, delegation of the International Organisation of La Francophonie (OIF), representatives of the Office of the UN Special Rapporteur on the Promotion and Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms while Countering Terrorism, delegation of the UN – International Residual Mechanism for Criminal Tribunals in The Hague, Head of the Election Observation Mission of the OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR), State Minister for Europe and Climate at the Federal Foreign Office, and UN Special Rapporteur on the Rights to Freedom of Peaceful Assembly and of Association.

Predsjednica Ustavnog suda BiH Seada Palavrić i potpredsjednica Valerija Galić s Nj. e. Luigijem Sorecom, šefom Delegacije Evropske unije i specijalnim predstavnikom Evropske unije u BiH, Sarajevo, oktobar 2024. godine

Seada Palavrić, President of the Constitutional Court of BiH and Valerija Galić, Vice President with H.E. Luigi Soreca, Head of the Delegation of the European Union/Special Representative of the European Union to BiH, Sarajevo, October 2024.

organizacije za Frankofoniju (OIF), predstavnici Ureda specijalnog izvjestioca Ujedinjenih naroda za promociju i zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u borbi protiv terorizma, delegacija Ujedinjenih naroda Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove u Hagu, šef Izborne posmatračke misije OSCE-ovog Ureda za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR), državna ministrica za Evropu i klimu u Ministarstvu vanjskih poslova i specijalni izvjestilac Ujedinjenih naroda za prava na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja.

Predsjednica Ustavnog suda BiH Seada Palavrić i potpredsjednica Valerija Galić s Nj. e. Janom K. Lolić Šindelkovom, ambasadoricom Češke Republike, Sarajevo, novembar 2024. godine

Seada Palavrić, President of the Constitutional Court of BiH and Valerija Galić, Vice President with H.E. Ambassador of the Czech Republic Jana K. Lolić Šindelková, Sarajevo, November 2024.

BIBLIOTEKA USTAVNOG SUDA

Biblioteka Ustavnog suda BiH smještena je u prostorijama sjedišta Suda. Po svojoj namjeni ubraja se u specijalne biblioteke i namijenjena je isključivo stručnom i naučnoistraživačkom radu zaposlenih u Ustavnom sudu BiH. Stručnjacima izvan Suda dostupna je uz najavu.

Rad Biblioteke reguliran je Pravilnikom o radu Biblioteke.

Bibliotečki fond, koji se sastoji od reprezentativne građe iz područja pravnih nauka, ali i ostalih društvenih nauka, stvara se i dopunjuje kupovinom, razmjenom i poklonom i stručno obrađuje primjenom jedinstvenog načina obrade zasnovanog na međunarodnim standardima. *Online* katalog nudi mogućnost pretraživanja cjelokupne zbirke prema različitim kriterijima (autor, naslov, izdavač itd.), od kojih je najinteresantiji pretraživanje po ključnim riječima.

LIBRARY OF THE CONSTITUTIONAL COURT

The library of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina is located at the Court's seat. Given its purpose, it is a specialized library exclusively intended for professional use and research by the employees of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina. The library is also available for research by interested outside experts (by appointment).

The library operates in accordance with the Library Regulations.

The library resources, consisting of an impressive collection related to the legal science field as well as other social sciences are continuously expanded through purchases, exchanges and donations. The library resources are processed through application of a uniform method based on the international standards. Online catalogue is equipped with search engine facilitating the search of the entire collection by entering different features (author, title, publisher etc.) including key-word option as the most interesting search option.

*Čitaonica Biblioteke Ustavnog suda
Reading Room in the Library of the Constitutional Court*

Biblioteka Ustavnog suda BiH omogućava sudijama Ustavnog suda, pravnim savjetnicima i stručnim saradnicima da prate razvoj naučne misli u oblasti ustavnog prava, kao i da budu u toku s praksom Evropskog suda za ljudska prava i praksom evropskih ustavnih sudova i drugih sudova jednake nadležnosti.

The library of the Constitutional Court of BiH provides resources for the Judges of the Constitutional Court, legal advisors and judicial associates and keeps them updated with the developments of a scientific thought in the field of constitutional law and with the case-law of the European Court for Human Rights, European Constitutional Courts and other courts of equivalent jurisdiction.

Zahvaljujući sredstvima koja je dobio u proteklom periodu od vlada Sjedinjenih Američkih Država, Republike Austrije, Grčke, Velike Britanije, Republike Francuske, Kraljevine Španije, Kraljevine Švedske, Savezne Republike Njemačke i Kraljevine Norveške, te od Evropske komisije i ICITAP-a, Ustavni sud je uspio obnoviti svoje prostorije, unaprijediti svoj informacijski sistem, izdavačku djelatnost i dopuniti svoj knjižni fond.

Owing to the donations received in the past from the governments of the United States, Republic of Austria, Greece, the United Kingdom, Republic of France, Kingdom of Spain, Kingdom of Sweden, Federal Republic of Germany and Kingdom of Norway as well from the European Commission and ICITAP, the Constitutional Court managed to renovate its premises, improve the information system and its publishing capacities as well as restock the library.

*Hol ispred sala Ustavnog suda
Hall in front of the Session Rooms of the Constitutional Court*

СЈЕДИШТЕ УСТАВНОГ СУДА БиХ

Сједиште Уставног суда Босне и Херцеговине је у згради Предсједништва Босне и Херцеговине која се налази у центру Сарајева.

Изграђена је 1886. године као зграда Земаљске владе, према пројекту архитекте Јосипа Ванцаша. Њеном изградњом започела је интензивна градња јавних објеката у Сарајеву.

За архитектуру Босне и Херцеговине из аустроугарског периода карактеристични су историцизам и еклектицизам, тј. интерпретирани су европски стилови, при чему се у великој мјери водило рачуна о аутохтоној архитектури оријенталног типа.

Зграда Предсједништва Босне и Херцеговине изграђена је у духу неоренесансе који је, због своје класичности, универзалности и симболичности, био најприкладнији стил за градњу јавних објеката државног значаја. Ванцашев пројекат је рађен по угледу на велике фирентинске палате, чије фасаде украшавају рустикално обрађени квадери и архиволте око прозора.

Укупна површина зграде износи 3.082 квадратна метра и има 203 просторије, свечани салон у висини два спрата и унутрашње двориште. Првобитни изглед ове зграде промијењен је 1911. године, када је одлуком Босанског сабора, а према пројекту архитекте Карла Паржика, дограђен трећи спрат на ком су данас смјештене просторије Уставног суда Босне и Херцеговине.

THE SEAT OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF BiH

The seat of the Constitutional Court is situated in the building of the Presidency of Bosnia and Herzegovina located in the centre of Sarajevo.

The Presidency building was built in 1886 according to the design of architect Josip Vancaš as the building of the National Government. This initiated an intensive construction of public buildings in Sarajevo.

Emergence of historicism and eclecticism is a characteristic feature of the architecture of Bosnia and Herzegovina from the Austro-Hungarian period. The European styles were interpreted while a special care was given to the autochthonous architecture of an oriental style.

The building of the Presidency of Bosnia and Herzegovina was built in the neo-renaissance style which is at the same time classical, universal and symbolic and the most appropriate style for the construction of public buildings of importance for the country. The design of Josip Vancaš was inspired by the great Florentine palaces with facades decorated with rustically embossed quadrants and archivolts around the windows.

The total area of the building is 3,082 square meters including a total of 203 rooms, two-floor Ceremonial Hall and an inner courtyard. The original design of this building was changed in 1911 when, according to the decision of the Bosnian Parliament and new design of architect Karlo Paržik, a third floor was built, which presently houses the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina.

Kada je u postupku pred Ustavnim sudom potrebno izravno raspraviti pitanje značajno za donošenje odluke, Ustavni sud će u plenarnoj sjednici održati javnu raspravu.

O potrebi da se održi javna rasprava Ustavni sud odlučuje na prijedlog suca izvjestitelja ili drugoga suca.

(Članak 46. Pravila Ustavnog suda)

When necessary to directly deliberate on an issue relevant for taking a decision during the proceedings before the Constitutional Court, the plenary Court shall hold a public hearing.

The Constitutional Court shall take a decision on the need to hold a public hearing, on a proposal of a Judge Rapporteur or another judge.

(Article 46 of the Rules of the Constitutional Court)

Predsjednici Ustavnog suda BiH od maja 1997.
Predsjednici Ustavnog suda BiH od svibnja 1997.
Предсједници Уставног суда БиХ од маја 1997.
Presidents of the Constitutional Court of BiH (May 1997 to present)

1. Mirko Zovko/Мирко Зовко (29.7.1997–7.6.1999)
2. Prof. dr. Kasim Begić/Проф. др Касим Бегић (7.6.1999–2.2.2001)
3. Prof. dr. Snežana Savić/Проф. др Снежана Савић (2.2.2001–23.5.2002)
4. Mato Tadić/Мато Тадић (30.5.2003–27.5.2006)
5. Hatidža Hadžiosmanović/Хатиџа Хаџиосмановић (27.5.2006–19.8.2008)
6. Seada Palavrić/Сеада Палаврић (20.8.2008–31.5.2009)
7. Prof. dr. Miodrag Simović/Проф. др Миодраг Симовић (1.6.2009.–26.5.2012)
8. Valerija Galić/Валерија Галић (26.5.2012–27.5.2015)
9. Mirsad Čeman/Мирсад Ћеман (27.5.2015–31.5.2018)
10. Zlatko M. Knežević/Златко М. Кнежевић (31.5.2018–1.6.2021)
11. Mato Tadić/Мато Тадић (1.6.2021–15.8.2022)
12. Valerija Galić/Валерија Галић (16.8.2022.–31.5.2024)
13. Seada Palavrić/Сеада Палаврић (1.6.2024–)

Sudije Ustavnog suda BiH od maja 1997.
Suci Ustavnog suda BiH od svibnja 1997.
Судије Уставног суда БиХ од маја 1997.
Judges of the Constitutional Court of BiH (May 1997 to present)

1. Dr. Hans Danelius/Др Ханс Данелијус (30.10.1996–23.5.2002)
2. Prof. dr. Louis Favoreu/Проф. др Луи Фаворе (30.10.1996–23.5.2002)
3. Prof. dr. Joseph Marko/Проф. др Јозеф Марко (30.10.1996–23.5.2002)
4. Marko Arsović/Марко Арсовић (15.3.1997–29.1.2000)
5. Prof. dr. Vitomir Popović/Проф. др Витомир Поповић (15.3.1997–23.5.2002)
6. Prof. dr. Ismet Dautbašić/Проф. др Исмет Даутбашић (18.3.1997–16.10.1998)
7. Mirko Zovko/Мирко Зовко (18.3.1997–23.5.2002)
8. Dr. Zvonko Mijko/Др Звонко Миљко (18.3.1997–23.5.2002)
9. Prof. dr. Kasim Begić/Проф. др Касим Бегић (18.3.1997–23.5.2002)
10. Azra Omeragić/Азра Омерагић (11.12.1998–23.5.2002)
11. Prof. dr. Snežana Savić/Проф. др Снежана Савић (4.5.2000–23.5.2002)
12. Prof. Didier Maus/Проф. Дидије Мос (11.7.2002–2.12.2003)
13. Tudor Panțiru/Тудор Пантиру (11.7.2002–26.10.2021)
14. Prof. David Feldman/Проф. Дејвид Фелдман (11.7.2002–31.12.2010)
15. Prof. dr. Ćazim Sadiković/Проф. др Ћазим Садиковић (30.7.2002–1.4.2005)
16. Hatidža Hadžiosmanović/Хатиџа Хаџиосмановић (30.7.2002–19.8.2008)
17. Mato Tadić/Мато Тадић (30.7.2002–15.8.2022)
18. Valerija Galić/Валерија Галић (30.7.2002–)
19. Prof. dr. Miodrag Simović/Проф. др Миодраг Симовић (13.5.2003–3.11.2022)

20. Jovo Rosić/Јово Росић (9.10.2003–27.11.2006)
21. Prof. dr. Constance Grewe/Проф. др Констанс Греве (24.5.2004–4.12.2016)
21. Seada Palavrić/Сеада Палаврић (6.12.2005–)
22. Krstan Simić/Крстан Симић (5.6.2007–4.3.2010)
23. Mirsad Čeman/Мирсад Ћеман (20.8.2008–)
23. Margarita Sasa-Nikolovska/Маргарита Цаца-Николовска (1.2.2011–28.11.2020)
24. Zlatko M. Knežević/Златко М. Кнежевић (1.7.2011–2.1.2024)
25. Giovanni Grasso/Ѓовани Грасо (15.12.2016–25.4.2020)
26. Angelika Nußberger/Анђелика Нусбергер (29.6.2020–)
27. Helen Keller/Хелен Келер (4.12.2020–)
28. Ledi Bianku/Леди Бјанку (2.12.2021–)
29. Marin Vukoja/Марин Вукоја (30.5.2024–)

Generalni sekretari Ustavnog suda BiH od maja 1997.
Glavni tajnici Ustavnog suda BiH od svibnja 1997.
Генерални секретари Уставног суда БиХ од маја 1997.
Secretary Generals of the Constitutional Court of BiH (May 1997 to present)

1. Milica Dalagića/Милица Далагија (1997–3.3.1999)
2. Biljana Potparić/Билјана Потпарић (4.3.1999–31.12.2000)
3. Dušan Kalembeg/Душан Калембер (1.1.2001–13.2.2008)
4. Zdravko Đuričić/Здравко Ђуричић (28.3.2008–27.6.2015)
5. Nataša Vuković/Наташа Вуковић (26.10.2015–)

Registrari Ustavnog suda BiH od decembra 2003.
Registrari Ustavnog suda BiH od prosinca 2003.
Регистрари Уставног суда БиХ од децембра 2003.
Registrars of the Constitutional Court of BiH (December 1997 to present)

1. Mr. Faris Vehabović/Мр Фарис Веџабовић (30.4.2004–30.11.2007)
2. Zvonko Mijan/Звонко Мијан (3.10.2008–15.8.2022)
3. Sevima Sali-Terzić/Севима Сали-Терзић (16.8.2022–)

Напомена/Напомена/Note

Konstituirajuća sjednica Ustavnog suda u prvom sazivu održana je 23. maja 1997. godine. Mandat prvog saziva trajao je pet godina. Konstituirajuća sjednica Ustavnog suda u drugom sazivu održana je 30. maja 2003. godine.

Konstituirajuća sjednica Ustavnog suda u prvom sazivu je održana 23. svibnja 1997. godine. Mandat prvog saziva trajao je pet godina. Konstituirajuća sjednica Ustavnog suda u drugom sazivu je održana 30. svibnja 2003. godine.

Konstituiraјућа сједница Уставног суда у првом сазиву одржана је 23. маја 1997. године. Мандат првог сазива трајао је пет година. Конституирајућа сједница Уставног суда у другом сазиву одржана је 30. маја 2003. године.

Constituting session of the Constitutional Court with initially appointed judges was held on 23 May 1997. The term of judges initially appointed was five years. Constituting session of the Constitutional Court in the subsequent appointment was held on 30 May 2003.